
„Bál jsem se beztvorosti“, říká básník Ondřej Hanus, laureát Ceny Jiřího Ortena

„Bál jsem se beztvorosti“, říká básník Ondřej Hanus, čerstvý laureát Ceny Jiřího Ortena

Cenu Jiřího Ortena, prestižní ocenění pro autory do třiceti let, letos za sbírku *Výjevy* získal básník Ondřej Hanus, absolvent a nyní doktorand [Filozofické fakulty Univerzity Karlovy](#).

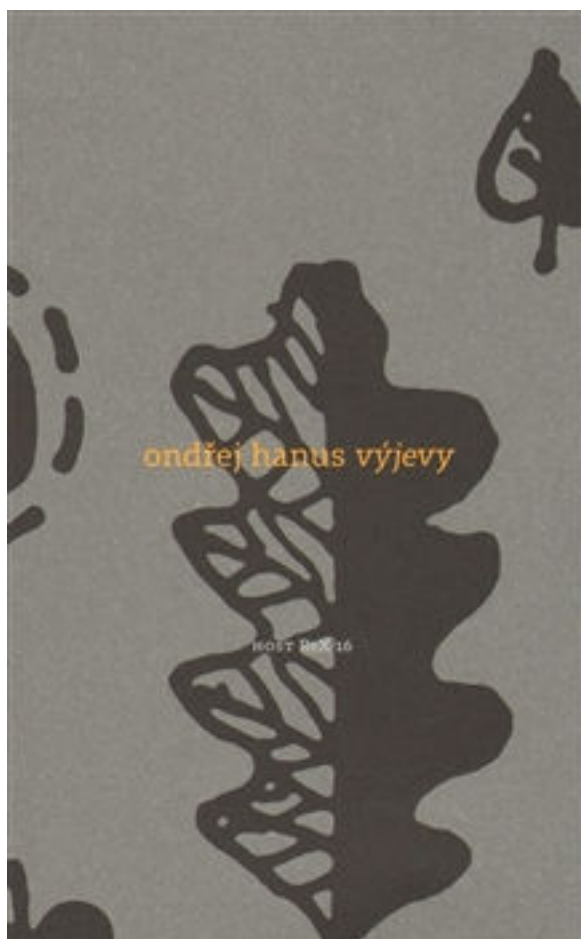

Jste básník, literární historik, literární kritik. Berete tyto role jako různorodé, anebo se u vás prolínají?

Literární historik bych si neříkal. Někde jsem zaslechl větu – „nevěřte literárnímu historikovi, kterému je pod padesát“. S tím souhlasím. Ale jinak se u mě ty role jednoznačně prolínají. Ze začátku bylo moje psaní intuitivní, ale od střední nebo vysoké školy už vědomé. Literární kritika mě naučila o psaní přemýšlet. Nepovažuji se však ani za literárního kritika, označil bych se spíše za recenzenta, možná literárního publicistu.

Poezii také překládáte. Přistupujete k překládání podobně jako k původní tvorbě?

Můj přístup k překládání a k vlastní tvorbě se dost výrazně liší. Překládání je pro mě čistě věc intelektu, kdežto původní tvorbu sice také ovlivňuje intelekt, ale roli hraje i automatismus, nevědomí, emoce. Něco, co se nedá odměřit rozumem.

Píšete sonety a jiné formálně náročné útvary. Je pro vás

pravidelná forma spíš přítěží, anebo inspirací?

Dávala mi svobodu. Pevná forma může tok psaní usměrňovat, dávat mu řád. V době vzniku sbírky *Výjevy* jsem potřeboval kontrolu nad textem, nechtěl jsem nechat psaní jen tak běžet. Báľ jsem se beztvorosti. Později mě však pevná forma začala naopak svazovat.

Sonet má za sebou mnohasetletou historii. Jak se stavíte k tradici tohoto žánru a k literární tradici vůbec?

Tradici se nikdo nevyhne. Koncept tradice je mi – i jako katolíkov – blízký. Co se týče sonetů, v patnácti jsem objevil ty Shakespearovy v převodu Jana Vladislava. Později jsem četl další překlady, třeba Hilského nebo Joskuv – ten se mi líbí nejvíc. Sonety jsou zvláštní položkou v Shakespearově díle, která je velmi niterná a jako jediná mi ho dokáže přiblížit coby člověka.

A kdy jste začal sonety sám psát?

Nejdřív, právě v těch 15 letech, jsem je začal sbírat a později jsem si kvůli nim založil blog [Sonetář webový](#). Několik let jsem na něm byl dost aktivní. Svoje první sonety jsem napsal zhruba v sedmnácti, tedy v době vzniku prvních básní, které později vyšly v mém debutu *Stínohrad*.

Hledáte teď ve své tvorbě nový směr?

Asi rok a půl jsem prakticky nic nenapsal, až nedávno svou první povídku či spíše črtu. Vyšla v časopise A2. Jejím vzniku jsem nechal volný průběh. Do psaní se nenutím, mám strach, že by to zase skončilo u sonetů.

Čím vás pro psaní vybavilo studium bohemistiky a překladatelství na Filozofické fakultě UK?

Asi hlavně poznáním techniky verše a rozhledem po české a anglofonní literatuře. A navíc jsem se seznámil se spoustou literátů, kteří mě ovlivnili. Doktorské studium v Ústavu české literatury a komparatistiky FF UK беру jako přirozené vyvrcholení svého zájmu o sonet.

Jste také redaktorem literárního časopisu *Psí víno*. Co to znamená pro vaši tvorbu?

Psí víno je zaměřené, zjednodušeně řečeno, na experimentální a beatnickou poetiku, tedy úplně jinou, než je ta moje. Sice mi není blízká, ale velmi mě obohacuje. Důležitý je také důraz tohoto časopisu na současnost.

Společně s Lucií Chlumskou jste přeložil knihu *Errata* od George Steinera, velikého a svěbytného literárního vědce a translologa. Bral jste to čistě jako zakázku, anebo to pro vás mělo i nějaký hlubší význam?

Byla to vlastně spíš náhoda, knihu měl původně přeložit někdo jiný. Ale práce na překladu pro mě byla hodně zajímavá, poznal jsem Steinera jako člověka. A překladatelsky mě toho hrozně moc naučila: Steiner píše náročným stylem a používá i mnoho literárních a kulturních narážek. Musel jsem se hodně snažit. Obohatila mě tedy zejména intelektuálně a profesně, nějak niterněji příliš ne.

Steiner je polyglot a univerzální vzdělanec s nesmírně širokým záběrem. Jaká je podle vás dnes role humanitního intelektuála?

Tento typ vzdělání je dnes vlastně nežádoucí, současnost mu nepřeje. Internet změnil všechno, a tedy i roli humanitního intelektuála. Místo člověka, který všechno znal, nastoupilo všudypřítomné univerzum. „Veřejná paměť“ už není potřeba. Dnešek je tak sice demokratičtější, ale zase se devaluje humanitní vzdělání. Vzniká iluze, že tento typ vzdělání může získat každý.

Ondřej Hanus (nar. 1987) pochází z jihočeských Nemějc. Po absolvování gymnázia v Písku vystudoval bohemistiku a překladatelství z angličtiny na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. S Lucií Chlumskou přeložil knihy *Errata* od George Steinera (Host 2011) a *Pirátství* od Adriana Johnse (Host 2013). Působil jako vedoucí recenzní rubriky v literárním obtýdeníku Tvar, nyní je redaktorem časopisu *Psí víno* a pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Vydal sbírky *Stínohrad* (Weles 2008) a *Výjevy* (Host 2013), za niž obdržel Cenu Jiřího Ortena 2014. Zabývá se současnou poezií a v rámci doktorského studia na Filozofické fakultě UK dějinami českého sonetu.